

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 22. oktoober 2021
(OR. en)

EUCO 17/21

CO EUR 15
CONCL 5

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (21. ja 22. oktoober 2021) – Järeldused

---

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. COVID-19

1. Kogu Euroopas läbi viidud vaksineerimiskampaaniad on võimaldanud teha COVID-19 vastases võitluses märkimisväärsed edusamme. Siiski on mõnes liikmesriigis olukord endiselt väga tõsine. Et veelgi tõsta vaksineerituse taset kogu liidus, tuleks tõhustada vaktsiinikõhkluse vähendamisele suunatud jõupingutusi, sealhulgas desinformatsioonivastase võitluse abil, eelkõige sotsiaalmeedia platvormidel. Tarvis on jääda valvsaks võimalike uute viirusevariantide tekke ja leviku suhtes.
2. Võttes arvesse epidemioloogilise olukorra arengut, kutsub Euroopa Ülemkogu üles jätkama koordineerimist, et hõlbustada vaba liikumist ELis ja ELi reisimist, ning vaatama läbi kaks asjaomast nõukogu soovitus. Ülemkogu innustab komisjoni kiirendama tööd kolmandate riikidega tõendite vastastikuse tunnustamise küsimuses.
3. COVID-19 kriisist saadud kogemustele toetudes tuleb tugevdada ELi vastupanuvõimet kriiside suhtes ja horisontaalset kriisideks valmisolekut. Et tagada ELis tulevaste tervisealaste hädaolukordade parem ennetamine, nendeks parem valmisolek ning neile tulemuslikum reageerimine, kutsub Euroopa Ülemkogu üles viima lõpule läbirääkimised Euroopa tervisealiitu käsitleva õigusaktide paketi üle ning tagama liikmesriikide piisava kaasatuse ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutuse (HERA) juhtimisse. Ülemkogu tuletab meelde, et tarvis on kiiresti jätkata tööd ravimite kättesaadavuse tagamiseks kõigis liikmesriikides.
4. Euroopa Ülemkogu kordab taas ELi jätkuvat pühendumust sellele, et panustada rahvusvahelisel tasandil pandemiale reageerimisse ning tagada kõigile juurdepääs vaktsiinidele. Ülemkogu kutsub üles kõrvaldama kiiresti tõkked, mis takistavad vaktsiinide ülemaailmset kasutuselevõttu, ja palub komisjonil jätkata selles küsimuses suhtlemist otse tootjatega. See võimaldab liikmesriikidel kiirendada vaktsiinide tarnimist kõige enam abi vajavatele riikidele. EL jätkab vaktsiinide tootmise ja vaksineerimise toetamist partnerriikides.

5. Pidades silmas eelseisvat G20 kohtumist ja novembris toimuvat maailma terviseassamblee erakorralist istungjärku, rõhutab Euroopa Ülemkogu, et toetab Maailma Terviseorganisatsiooni tugevat ja keskset rolli tulevases üleilmse tasandi tervisealases juhtimises ning eesmärki sõlmida pandeemiaid käsitlev rahvusvaheline leping.

II. DIGIASPEKTID

6. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ELi eesmärki tagada Euroopa digipööre, mis hoogustab meie majanduskasvu ja töökohtade loomist, suurendab konkurentsivõimet ja tugevdab digitaalset suveräänsust meie endi määratud ja avatud viisil. See tugevdab meie säilenõtkust ja hõlbustab rohepööret. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu, et vaja on kaasavat ja kestlikku digipoliitikat ning eelkõige tähelepanu koondamist digioskustele ja -õppele.
7. Euroopa Ülemkogu kutsub üles kiiresti läbi vaatama komisjoni esitatud otsuse ettepaneku, mis käsitleb 2030. aasta poliitikaprogrammi „Tee digikümneendisse“ loomist, mille kaudu rakendatakse ellu digikompass.
8. Euroopa Ülemkogu vaatas läbi digitaalarengu tegevuskavaga ja peamiste seadusandlike ettepanekutega seoses tehtud edusammud. Ülemkogu julgustab kaasseadusandjaid jõudma kokkuleppele rändlusteenuste määruse osas aasta lõpuks ning kutsub neid üles jätkama tööd digiteenuste õigusakti ja digiturgude õigusakti ettepanekutega, et saavutada ambitsioonikas kokkulepe võimalikult kiiresti. Lisaks rõhutab Euroopa Ülemkogu, et oluline on teha kiireid edusamme teiste olemasolevate ja tulevaste algatuste vallas, eelkõige:
  - andmete väärindamine Euroopas, eelkõige tervikliku õigusraamistiku kaudu, mis soodustab innovatsiooni ja hõlbustab paremat andmete ülekantavust ja õiglast juurdepääsu andmetele ning tagab koostalitlusvõime;
  - selliste ülejäänud meetmete rakendamine, mis on vajalikud konkreetsete sektoripõhiste andmeruumide loomiseks, nagu on kindlaks määratud 2020. aasta veebruari Euroopa andmestrategias, ning tegevuskava kehtestamine selle protsessi tarvis;

- innovatsioonisõbraliku õigusraamistiku kehtestamine tehisintellekti valdkonnas, et kiirendada selle tehnoloogia kasutuselevõttu nii era- kui avaliku sektori poolt, tagades samal ajal turvalisuse ja põhiõiguste täieliku austamise;
  - ühiste standardite seadmine Euroopa digiidentiteedi raamistiku jaoks ning selle raamistiku koordineeritud käsitusviisis kokku leppimine ning
  - kogu väärtusahelat hõlmava tippasemel Euroopa mikrokiipide ökosüsteemi loomise edendamine ning säilenõtkuse suurendamine, sealhulgas tooraine osas, kuna see on äärmiselt oluline, et vältida meie digipööret takistavaid puudujääke. Sellega seoses jääb Euroopa Ülemkogu ootama peatset Euroopa kiipide õigusakti ettepanekut.
9. Euroopa Ülemkogu arutas pahatahtliku kübertegevuse märkimisväärse suurenemise küsimust; sellise tegevuse eesmärk on õhnestada meie demokraatlike väärtusi ja meie ühiskonna põhifunktsioonide turvalisust. Ülemkogu kordab taas oma vankumatut pühendumust demokraatlike väärtuste järgimisele, nii internetis kui ka mujal. Sellega seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu ELi pühendumust avatud, vabale, stabiilsele ja turvalisele küberruumile ning kutsub kogu maailma riike tungivalt üles neid norme järgima ja jõustama. Ülemkogu kutsub üles jätkama tööd võrgu- ja infosüsteemide turvalisust käsitleva muudetud direktiivi ettepanekuga, kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet käsitleva direktiivi ettepanekuga ning küberdiplomaatia meetmete kogumiga. Ülemkogu rõhutab, et küberohtudega silmitsi seistes on vajalik tõhus koordineerimine ja valmisolek. Sellega seoses toob ta esile, et oluline on edasi arendada ELi küberturvalisuse kriisiohjeraamistikku ning tõhusat ELi tasandil reageerimist ulatuslike küberturvalisuse intsidentide ja kriiside korral, sealhulgas õppuste kaudu ning uurides ühist küberüksust käsitleva algatuse potentsiaali. Ülemkogu rõhutab vajadust tõhustada küberkuritegevuse, eelkõige lunavararünnete vastase võitluse meetmeid ning edendada koostööd partnerriikidega, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel. Euroopa Ülemkogu jääb ootama ELi küberkaitsepoliitika raamistiku käimasoleva läbivaatamise tulemust.

10. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et oluline on digitaalne ühenduvus, sealhulgas turvatud kosmosepõhise ühenduvuse edasiarendamise teostatavuse hindamise kaudu. Välja tuleks arendada ELi väärtustel, usaldusel, läbipaistvusel ja vastutusel põhinev Euroopa usaldusväärse ühenduvuse mudel ning seda tuleks edendada. Partnerlused sarnaseid seisukohti jagavate riikidega on kesksel kohal, et edendada meie huve ja väärtusi üleilmsel tasandil. Kaubandus- ja tehnoloogiaühendkogu on oluline samm digitaalvaldkonnas transatlantilise koostöö tugevdamisel.

III. ENERGIAHINNAD

11. Euroopa Ülemkogu käsitles energiahindade hiljutist järsku tõusu ning analüüsis hinnatõusu mõju kodanikele ja ettevõtjatele, eelkõige haavatavatele kodanikele ning VKEdele, kes püüavad taastuda COVID-19 pandeemiast.
12. Energiahindade tõusuga toimetulekut käsitlevas komisjoni teatises esitatud meetme- ja toetuspakett hõlmab meetmeid, mis on kasulikud nii lühikeses kui ka pikemas perspektiivis.
13. Euroopa Ülemkogu kutsub üles
  - komisjoni uurima Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) abiga gaasi- ja elektriturude ning ELi HKSi turu toimimist. Seejärel hindab komisjon, kas teatavad kauplemiskäitumised vajavad täiendavaid regulatiivseid meetmeid;
  - liikmesriike ja komisjoni kiiresti kasutama kõnealust meetme- ja toetuspaketti parimal võimalikul viisil kõige haavatavamate tarbijate lühiajaliseks abistamiseks ning Euroopa ettevõtjate toetamiseks, võttes arvesse liikmesriikide olukordade mitmekesisust ja eripära;

- komisjoni ja nõukogu kiiresti kaaluma keskmise kestusega ja pikaajalisi meetmeid, mis aitaksid kaasa sellele, et energia hind oleks leibkondade ja ettevõtjate jaoks taskukohane, suurendaksid ELi energiasüsteemi ja energia siseturu vastupidavust, garanteeriksid energiavarustuskindluse ja toetaksid üleminekut kliimanetraalsusele, võttes arvesse liikmesriikide olukordade mitmekesisust ja eripära; ning
  - Euroopa Investeerimispanka uurima võimalusi energiasüsteemi ümberkujundamisse tehtavate investeeringute kiirendamiseks olemasoleva vaba kapitali piires, et vähendada tulevikus häirete tekkimise riski ja saavutada Euroopa ülemaailmse ühendatuse eesmärgid.
14. Kõnealust tööd jätkatakse viivitamata transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu erakorralisel istungil (energeetika) 26. oktoobril 2021. Euroopa Ülemkogu jätkab olukorra jälgimist ja tuleb selle juurde tagasi detsembris.

IV. RÄNNE

15. Tulenevalt Euroopa Ülemkogu 24. ja 25. juuni 2021. aasta järeldustest ning selleks, et hoida ära inimeste hukkumist ja vähendada survet Euroopa piiridele kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega, on esitatud kaheksa päritolu- ja transiidiriike puudutavat tegevuskava. Komisjon ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, vajaduse korral koos liikmesriikidega, peaksid nüüd tagama kõnealuste kavade toimivuse ja neid viivitamata rakendama koostöös partnerriikidega. Euroopa Ülemkogu ootab, et tegevuskavad põhineksid konkreetsetel ajakaval ja piisaval rahalisel toetusel; ülemkogu kordab oma palvet, et komisjon annaks nõukogule aru oma sellekohastest kavatsustest.

16. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles kiiresti esitama ettepanekuid ja mobiliseerima rahalisi vahendeid meetmete võtmiseks kõikidel rändeteedel kooskõlas ELi senisest suurema ambitsiooniga ning andma sellest nõukogule regulaarselt aru. Rändega seotud meetmete jaoks tuleks parimal võimalikul viisil ära kasutada vähemalt 10 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi rahastamispaketist ning rahastamist muudest asjakohastest instrumentidest.
17. Kooskõlas oma 2021. aasta märtsi avaldusega ja 2021. aasta juuni järeldustega kordab Euroopa Ülemkogu taas oma ootust, et Türgis, Jordaanias, Liibanonis ja piirkonna muudes osades, sealhulgas Egiptuses, asuvate Süüria pagulaste ja neid vastuvõtivate kogukondade abistamise rahastamine asjakohastest rahastamisvahenditest käivitatakse õigeaegselt.
18. Euroopa Ülemkogu kutsub Türgit üles tagama 2016. aasta ELi-Türgi avalduse täieliku ja mittediskrimineeriva rakendamise, sealhulgas Küprose Vabariigi suhtes.
19. Euroopa Ülemkogu ei aktsepteeri kolmandate riikide katseid kasutada rändajaid ära poliitilistel eesmärkidel. Ülemkogu mõistab hukka kõik hübriidrännakud ELi piiridel ja reageerib neile asjakohaselt.
20. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles tegema ettepanekud vajalike ELi õigusraamistiku muudatuste ja konkreetsete meetmete kohta, mis põhinevad piisaval rahalisel toetusel, et tagada viivitamatu ja asjakohane reageerimine kooskõlas ELi õiguse ja rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas põhiõigustega.
21. EL avaldab jätkuvalt vastupanu käimasolevale Valgevene režiimi poolt käivitatud hübriidrännakule, sealhulgas kehtestades viivitamata ja kooskõlas oma järkjärgulise lähenemisviisiga täiendavaid piiravaid meetmeid isikute ja juriidiliste üksuste suhtes.
22. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde vajadust tagada tulemuslik tagasisaatmine ning tagasivõtulepingute ja -kokkulepete täielik rakendamine, kasutades selleks vajalikke hoobasid.

23. EL on jätkuvalt kindel otsuses tagada tõhus kontroll oma välispiiride üle.
24. Tuleks jätkata jõupingutusi teise rände vähendamiseks ning õiglase tasakaalu tagamiseks liikmesriikide vastutuse ja omavahelise solidaarsuse vahel.

V. KAUBANDUS

25. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise arutelu ELi kaubanduspoliitika teemal.

VI. VÄLISSUHTED

26. Euroopa Ülemkogu arutas ettevalmistusi 25.–26. novembril 2021 toimuvaks Aasia-Euroopa tippkohtumiseks. Sellega seoses toetab ülemkogu ELi strateegiat koostööks India ja Vaikse ookeani piirkonnas ning kutsub nõukogu üles tagama selle kiire rakendamise.
27. Euroopa Ülemkogu arutas samuti 15. detsembril 2021 toimuva idapartnerluse tippkohtumise jaoks tehtavaid ettevalmistusi. ELi suhted selle piirkonnaga on jätkuvalt suure strateegilise tähtsusega. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset Valgevene ametivõimudele vabastada kõik poliitvangid.
28. Glasgow's toimuva ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgu (COP26) eel kutsub Euroopa Ülemkogu üles tagama ambitsioonika ülemaailmse reageerimise kliimamuutustele. On hädavajalik säilitada võimalus saavutada globaalse soojenemise piirdumine 1,5 °C-ga. Seepärast kutsub Euroopa Ülemkogu kõiki osalisi üles pakkuma välja ja rakendama ambitsioonikaid riiklikke eesmärke ja poliitikameetmeid. Eelkõige kutsub ülemkogu tähtsamaid majandusriike, kes seda veel teinud ei ole, tungivalt üles edastama või ajakohastama COP26 ajaks tõhustatud ja ambitsioonikad riiklikult kindlaksmääratud panused ning esitama pikaajalised strateegiad 2050. aastaks netonullheite saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ELi ja selle liikmesriikide võetud kohustust jätkata kliimamuutustega seotud rahastamise suurendamist. Ülemkogu kutsub ülejäänud arenenud riike üles suurendama kiiresti oma panust ühisesse eesmärki eraldada 2025. aasta lõpuni kliimamuutustega seotud rahaliste vahenditena 100 miljardit USA dollarit aastas.

29. Euroopa Ülemkogu võttis samuti teadmiseks ettevalmistused Kunmingis toimuvaks bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärguks (COP15). Ülemkogu kutsub üles looma ambitsioonika 2020. aasta järgse üleilmse elurikkuse raamistiku, et peatada elurikkuse kadumine ja see suundumus ümber pöörata.

*

*   *

Tulenevalt nõukogu 6. detsembri 2018. aasta avaldusest, mis käsitleb antisemitismi vastu võitlemist ja turvalisust puudutava ühise lähenemisviisi väljatöötamist, et paremini kaitsta juudi kogukondi ja institutsioone Euroopas, ning nõukogu 2. detsembri 2020. aasta avaldusest, mis käsitleb antisemitismivastase võitluse integreerimist kõikidesse poliitikavaldkondadesse, tervitab Euroopa Ülemkogu ELi strateegiat antisemitismi vastu võitlemiseks ja juudi eluviisi edendamiseks, mille komisjon võttis vastu 5. oktoobril 2021. 13. oktoobril 2021 toimunud Malmö rahvusvaheline foorum holokausti mälestamise ja antisemitismi vastase võitluse teemal on meeldetuletuseks, et antisemitismi, rassismi ja ksenofoobia igasuguste vormide vastu võitlemiseks tuleb teha kõik võimalik.